

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าในแต่ละเหล่า ซึ่งจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาสอบคัดเลือกนักเรียนที่จะเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนรวมเหล่า และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินผลเพื่อการพัฒนาการฝึกนักเรียนรวมเหล่าให้มีคุณลักษณะตามที่เหล่าทัพและกรมตำรวจต้องการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าจำแนกตามเหล่าที่ตั้งกัก
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าในแต่ละเหล่ากับคาปรกติวิสัยของนายทหารและนายตำรวจที่เป็นเหล่าเดียวกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าในแต่ละเหล่ากับนักเรียนเหล่า ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 และกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เฉพาะที่เป็นเหล่าเดียวกัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าจะมีค่าแตกต่างจากลักษณะความเป็นผู้นำของคาปรกติวิสัยที่เป็นนายทหาร และนายตำรวจที่เป็นเหล่าเดียวกัน
2. ลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าจะมีค่าแตกต่างจากลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนเหล่าชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 และของนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่เป็นเหล่าเดียวกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยของรองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต และอาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

1.1 การศึกษาถึงลำดับความสำคัญของคุณลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนทหารและตำรวจตามความต้องการของนายทหารสามเหล่าทัพ และนายตำรวจ

1.2 ประสิทธิภาพของลักษณะความเป็นผู้นำของนายทหารสามเหล่าทัพ และนายตำรวจ

2. งานวิจัยของ พันเอกหญิง ชัจฉรา ถนุกัตถกกรรม ในเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนทหารตำรวจ พบว่า

2.1 การรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานในแต่ละประการของนักเรียนทหารชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 5 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ถึง 4 ใน 5 ประการ (นอกจากค่านิยมด้านการพึ่งตนเอง ชัยชนะนั้เพียรและการมีความรับผิดชอบ) สำหรับนักเรียนตำรวจ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากประชากรมีลักษณะที่แตกต่างกันออกเป็นหลายกลุ่มดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้การสุ่มตัวอย่างนักเรียนรวมเหล่า นักเรียนเหล่า และนักเรียนนายร้อยตำรวจ แบบแบ่งชั้นภูมิ ออกเป็น 12 กลุ่มย่อย จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มได้จากตารางสำเร็จของ เครจซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดคุณลักษณะค่านิยมสร้างโดย รองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต และอาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อคำนวณค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะความเป็นผู้นำของแต่ละคุณลักษณะในเหล่าเดียวกันเป็นคู่ ๆ ด้วยค่าที และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของแต่ละคุณลักษณะของนักเรียนรวมเหล่าในแต่ละเหล่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และค่อนข้างสูง และในแต่ละลักษณะก็มีค่าใกล้เคียงกันมาก สอดคล้องกันตั้งแต่ลักษณะที่มีค่าน้อยที่สุดจนถึงลักษณะที่มีค่ามากที่สุด (รายละเอียดตามตารางที่ 1)

2. การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำระหว่างนักเรียนรวมเหล่ากับค่าปรกติวิสัยนั้นปรากฏว่า

2.1 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิตของลักษณะความเป็นผู้นำแล้วทดสอบด้วยค่าที นักเรียนรวมเหล่าในส่วนของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ มีลักษณะความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกับลักษณะความเป็นผู้นำของปรกติวิสัยที่เป็นเหล่าเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกลักษณะ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6-8 ในบทที่ 4 สำหรับนักเรียนรวมเหล่าในส่วนของกรมตำรวจ กับปรกติวิสัยที่เป็นนายตำรวจนั้นมีลักษณะความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกลักษณะ นอกจากคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนรวมเหล่ามีค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิต ของคุณลักษณะนี้สูงกว่าปรกติวิสัยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 9 ในบทที่ 4

2.2 เมื่อเปรียบเทียบค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่ากับค่าปรกติวิสัยในส่วนของกองทัพบก ปรากฏว่าในระดับคะแนนคือ 16-20 ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ ของลักษณะความเป็นผู้นำของทั้งสองกลุ่มใกล้เคียงกัน คะแนนที่ต่ำกว่านี้ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์แตกต่างกัน และพิสัยของค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของลักษณะความเป็นผู้นำของปรกติวิสัยกว้างกว่าพิสัยของค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่า ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่ากับค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของลักษณะความเป็นผู้นำของปรกติวิสัยในส่วนของกองทัพเรือ ปรากฏว่าแตกต่างกันในระดับคะแนนเดียวกันทุกระดับคะแนน และพิสัยของค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของลักษณะความเป็นผู้นำของปรกติวิสัย กว้างกว่าค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่า ในส่วนของกองทัพอากาศ และกรมตำรวจลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่ากับลักษณะความเป็นผู้นำของปรกติวิสัย เมื่อเปรียบเทียบใน

ระดับคะแนนดิบ 17-20 ปรากฏว่ามีค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ใกล้เคียงกัน คะแนนดิบที่ต่ำลงมาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์แตกต่างกัน และพิสัยของค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของลักษณะความเป็นผู้นำของปรกติวิสัยมีค่ามากกว่า พิสัยของค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่ารายละเอียดตามตารางที่ 10-13 ในบทที่ 4

3. การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำระหว่างนักเรียนรวมเหล่ากับนักเรียนเหล่าต่าง ๆ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 และกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 โดยการทดสอบค่าที ปรากฏว่า ค่าทีของการเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่า กับลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนเหล่า ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกลักษณะ ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 14-16 สำหรับลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าในส่วนของกรมตำรวจ กับลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ค่าทีของการเปรียบเทียบในทุกลักษณะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตนักเรียนรวมเหล่ามีค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิตของลักษณะนี้สูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 17 ในบทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

1. ลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่า

1.1 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าทั้งหมดในทุกเหล่า มีค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิตใกล้เคียงกันคือมีค่าอยู่ในระดับเหนือปานกลางและค่อนข้างสูง (11.730-15.963) ตามเกณฑ์ที่วัดไว้ในตารางที่ 1 การที่ลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่ามีค่าใกล้เคียงกันนั้น อาจเนื่องมาจากสาเหตุต่อไปนี้

- 1.1.1 ผลจากการสอบคัดเลือกของโรงเรียนรวมเหล่า ที่วัดทั้งทางด้าน วิชาการ ด้านร่างกายและจิตใจ กล่าวคือในแต่ละปี จะมีนักเรียนที่มีคุณสมบัติตามที่ โรงเรียนรวมเหล่าประกาศ ให้ความสนใจไปสมัครสอบคัดเลือกประมาณ 14,000-15,000 คน

และคณะกรรมการสอบคัดเลือกจะแบ่งการสอบออกเป็น 2 รอบ โดยรอบแรกจะเป็นการสอบความรู้ด้านวิชาการ และสอบรอบสองสำหรับผู้สอบผ่านรอบแรก จะเป็นการทดสอบทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะด้านจิตใจนั้นเป็นเรื่องไหวพริบปฏิภาณ การปฏิบัติตามคำสั่ง ความอดทน อคติสำหรับผู้ที่จะผ่านรอบสองนี้ก็จะเหลือประมาณ 950 คนเท่านั้น ดังนั้นนักเรียนกลุ่มนี้จึงน่าจะเชื่อได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีลักษณะความเป็นเอกพันธ์ ดังนั้นความคึกความอานพฤติกรรมที่แสดงออกจึงคล้ายคลึงกัน

- 1.1.2 ผลจากระบบการหลอหลอมของโรงเรียนรวมเหล่า นักเรียนจะได้รับการอบรม สั่งสอน ปลูกฝัง ทั้งด้านวิชาการและลักษณะความเป็นผู้นำไปพร้อม ๆ กันเหมือนกันทุกคน เพื่อให้มีลักษณะต่าง ๆ ตามแนวของทหาร - ตำรวจ ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การยืน การกิน การฝึกอากัปกิริยาต่าง ๆ นักเรียนจึงมีลักษณะท่าทางแบบเดียวกันเสมือนถูกหลอหลอมออกจากเบาเดียวกัน จึงทำให้นักเรียนรวมเหล่า มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน
- 1.1.3 ผลจากอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (Chickering, 1974 : 254 - 259) นักเรียนรวมเหล่า ที่มาจากภูมิลำเนาต่าง ๆ ทั้งหมดจะต้องมากินนอนเรียนและฝึกทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ภายใต้อากาศเดียวกัน ย่อมเกิดความสนิทสนมและเกิดอิทธิพลต่อกันโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ค่านิยม ความสนใจ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกจึงคล้ายคลึงกัน
- 1.1.4 ผลจากกระบวนการสังคมประกิต (Biddle, 1979 : 282-283) ทฤษฎีบทบาท นักเรียนรวมเหล่าเข้าสู่ระบบสังคมประกิตที่พยายามปลูกฝังลักษณะต่าง ๆ และเนื่องจากลักษณะของสังคมประกิตเป็นคำที่สามารถนำมาอธิบายบทบาทของคน

ได้ บทบาทของคนจะเป็นอย่างไร จะประพฤติปฏิบัติหรือมีความคิดความเห็นเช่นไร มักได้รับการถ่ายทอดจากบุคคลอื่น ๆ ในสังคมนั้น ยิ่งความคาดหวังในบทบาทที่แสดงออกมีมาก คนก็จะได้รับอิทธิพลของสังคมประจักษ์มากขึ้น ทั้งนี้ลักษณะความคิดความอ่านตลอดจนลักษณะความเป็นผู้นำจึงคล้ายคลึงกันนี้มักจะเป็นคุณลักษณะทางค่านภายใน (Covert) มากกว่าเป็นคุณลักษณะภายนอก (Overt) แต่ไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะภายในหรือภายนอกก็ตาม บิดก็เลี้ยง ก็กล่าวว่า ต่างได้รับอิทธิพลจากระบบสังคมประจักษ์เช่นกัน

1.2 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าของทุกเหล่า เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมัธยัมเลขคณิต ตามตารางที่ 2-5 มีลำดับค่าเฉลี่ยมัธยัมเลขคณิต ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับลำดับค่าเฉลี่ยมัธยัมเลขคณิตของความต้องการของทหารและตำรวจ ตามผลการวิจัยของรองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต และอาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ตามตารางที่ 18-21 ในภาคผนวก กล่าวคือ

ทหารบก ตามตารางที่ 18 คุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยมัธยัมเลขคณิตสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความจงรักภักดีต่อผู้บังคับบัญชา คอหน่วย และต่อชาติ ความอดทนทั้งกายและใจ ความเชื่อถือ และไว้วางใจได้ในการทำงานและหน้าที่ นักเรียนรวมเหล่าในส่วนของกองทัพบก จากผลการวิจัย ตามตารางที่ 2 คุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริต จักอยู่ในลำดับที่ 6 ความยุติธรรม จักอยู่ในลำดับที่ 17 ความจงรักภักดีต่อผู้บังคับบัญชา คอหน่วย และต่อชาติ จักอยู่ในลำดับที่ 3 ความอดทนทั้งกายและใจ จักอยู่ในลำดับที่ 19 ความเชื่อถือ และไว้วางใจได้ จักอยู่ในลำดับที่ 10

สำหรับในส่วนของการทวารเรือ ทวารอากาศ และตำรวจ ตามตารางที่ 19, 20, 21 ในภาคผนวก เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับตารางที่ 3, 4, 5 ในบทที่ 4 เพื่อความสอดคล้อง ความลำคัมค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิต จะพบว่าส่วนใหญ่จะไม่ สอดคล้องกัน แต่ถาจะดูเฉพาะค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิต ของกลุ่มต่าง ๆ แล้ว จะพบว่า มีค่าใกล้เคียงกันมาก แต่ถาจะเห็นว่าคุณลักษณะใดมีความสำคัญมากที่สุด และคุณลักษณะ ใดควรจะสำคัญรองลงมา ก็จะต้องศึกษาหาลำคัมค่าความสำคัญแล้วเปรียบเทียบความ สอดคล้องอีกครั้งหนึ่ง

2. ผลการวิจัยลักษณะความเป็นผู้นำของนัก เรียนร่วมเหล่าในแต่ละเหล่า เมื่อ เปรียบเทียบกับลักษณะความเป็นผู้นำของคาปรกตวิสัยของนายทหารและนายตำรวจ ปรากฏว่าส่วนใหญ่ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไป ตามสมมุติฐาน ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัย ตั้งสมมุติฐาน คล้อยตามทฤษฎีข้อหนึ่งของ รอส และเฮนตรี ซึ่งกล่าวว่า ลักษณะความเป็นผู้นำเป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ภายในตัวผู้นำ แต่ละบุคคล ซึ่งสามารถที่จะปลุกฝังและเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ในตัวบุคคล และความคิด- เห็นของ พลโท บีเย สุวรรณพิมพ์ (2516-2517 : 29) ทว่า ความเป็นผู้นำ นั้นไม่สามารถที่จะสร้างสมขึ้นด้วยการศึกษาหรือฝึกฝนกันอย่าง เร่งรีบหรือในระยะเวลา อันสั้นปัจจัยขั้นพื้นฐานของการเป็นผู้นำจะต้องฝึกให้เป็นสันดาน จะต้องมีการนำเอาหลัก- การความเป็นผู้นำมาใช้เป็นเวลายาวนานและอย่างอัตโนมัติ และเนื่องจากนายทหาร และนายตำรวจอาชีพ ใ้ผ่านการศึกษาอบรมมาเป็นระยะเวลาานาน กล่าวคือนายทหาร และนายตำรวจจำนวนหนึ่ง ใ้ผ่านการศึกษาอบรมจากโรงเรียนเตรียมทหาร 2 ปี โรงเรียนเหล่าอีก 5 ปี หรือโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 4 ปี นอกจากนี้ยังใ้รับ ประสพการณ์จากการทำงานอีกระยะเวลาหนึ่ง นายทหารและนายตำรวจอาชีพจึง น่าจะมีลักษณะความเป็นผู้นำต่างจากนัก เรียนร่วมเหล่าซึ่ง เพิ่งจะ เริ่มเข้าสู่อการศึกษ อบรมในชีวิตทหารและตำรวจ ยังผ่านการฝึกอบรมไม่มากนัก และยังไม่ใ้ประสพ- การณ์ใด ๆ แต่จากผลการวิจัยกลับปรากฏว่า ลักษณะความเป็นผู้นำของทั้งสองกลุ่ม

ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับในส่วนของกรม
ตำรวจมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงคุณลักษณะเดียว คือ
ความขัดแย้งที่หวังนี้อาจเนื่องมาจาก

2.1 คนทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานเดิมของความเป็นผู้นำไม่เท่ากัน
กล่าวคือ กลุ่มทั้งสองนี้เมื่ออยู่ในระดับชั้นการศึกษาชั้นปีที่ 1 ควบกันแล้ว มีค่าเฉลี่ย
เลขคณิตของความเป็นผู้นำไม่เท่ากัน โดยกลุ่มนักเรียนรวมเหล่า รุน 1 มีระดับ
คะแนนของคุณลักษณะต่าง ๆ ที่กว่า

2.2 คนทั้งสองกลุ่มนี้ อยู่ในบรรยากาศ และสถานการณ์ต่างกัน
ตามผลการทดลองของ เดวิน และคณะ (Dunham 1965 : 117-118) พบว่า
กลุ่มที่อยู่ในบรรยากาศแบบอัตโนมัติก่อให้เกิดปฏิกิริยา 2 แบบ คือ ยอมตาม หรือ
ก้าวร้าว การก้าวร้าวมีหลายแบบ เช่น กลุ่มจะซุนเคือง ผู้นำที่ควบคุมตลอดเวลาใน
ขณะเดียวกันก็เกรงกลัว มีการแสวงหา ละเมียดกฎ ทำลายสิ่งของ คุณงานของผู้อื่น
สำหรับกลุ่มที่อยู่ในบรรยากาศแบบประชาธิปไตย กลุ่มจะมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
มีขวัญมีกำลังใจในการทำงานสูง ผลงานดี กลุ่มที่อยู่ในบรรยากาศตามสบาย ผลงาน
ไม่ดี มีความคับข้องใจ และมีความก้าวร้าวสลบกัน

สำหรับกลุ่มคนที่อยู่ในสภาพการณ์ต่างกัน ตามผลการศึกษาของ รอบบินส์
(Robbins 1983 : 292) พบว่า สถานการณ์เมื่ออิทธิตต่อการเป็นผู้นำ เช่น เมื่อ
เกิดสถานการณ์ ก. ขึ้นมา ก็จะมีผู้นำคนหนึ่ง ในสภาพการณ์นั้น และเมื่อเกิดสถานการณ์
ข. ขึ้นในกลุ่มนี้ ก็จะมีคนอื่นคนหนึ่ง กลายเป็นผู้นำขึ้นมาได้ ดังนั้นทุกคนจึง
อาจจะเป็นผู้นำได้ จากเหตุผลที่นักเรียนรวมเหล่า และนักเรียนเหล่า และนายทหาร
ซึ่งมีบรรยากาศ และสถานการณ์ต่างกัน ผลจากอิทธิพลของตัวแปรทั้งสองนี้ยอมอาจจะ
ทำให้ ค่าความเป็นผู้นำของทั้งสองกลุ่มต่างกัน หรือไม่ต่างกันได้

2.3 ผลจากการฝึกอบรมคุณลักษณะความเป็นผู้นำของหน่วยที่ให้การ
ศึกษาอาจจะมีจุดอ่อนบางจุดสมควรปรับปรุงแก้ไข เช่น หลักเกณฑ์การอบรมและหลอ-
หลอมให้นักเรียนมีคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่ต้องการในแต่ละคุณลักษณะนั้น ไม่ได้มีวิธี
การที่แน่นอน ถ้าเป็นไปได้น่าจะสร้างเป็นแบบการอบรมมาตรฐาน เช่น จะอบรม

หรือหลอหลอมให้นักเรียนมีคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริต จะต้องฝึกอบรมอย่างไร ประกอบกับกิจกรรมอย่างไร ประเมินผลอย่างไร เป็นต้น สำหรับคุณลักษณะของความซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนรวมเหล่าในส่วนของการตรวจคัดค้านโยบายมีระดับเลขคณิตสูงกว่าค่าปรกติวิสัยที่เป็นนายตำรวจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนรวมเหล่าเป็นนักเรียนที่เพิ่งจะเริ่มเข้าสู่สถานศึกษาทางด้านการทหารและตำรวจ คือ โรงเรียนรวมเหล่าซึ่งมีการควบคุมความประพฤติของนักเรียนอย่างเคร่งครัดต่อระเบียบวินัยและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้นักเรียนรวมเหล่าคำนึงถึงเรื่องการถูกลงโทษ การจะต้องถูกออกจากโรงเรียน ถ้าถูกคัดค้านความประพฤติมาก ส่วนค่าปรกติวิสัยที่เป็นของนายตำรวจนั้นไม่มีใครคอยควบคุมวินัยอย่างใกล้ชิดมีความเป็นอยู่ตามอัธยาศัยของตนเองไม่เคร่งครัดต่อระเบียบวินัยนัก การยึดแนวปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยจึงลดลง ค่าเฉลี่ยของค่าปรกติวิสัยจึงน้อยกว่านักเรียนรวมเหล่า

3. ผลการวิจัยเมื่อเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่ากับนักเรียนเหล่าชั้นปีที่ 3 กับชั้นปีที่ 5 ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกลักษณะ และเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 3 กับชั้นปีที่ 4 ปรากฏว่ามีเฉพาะคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนนายร้อยตำรวจปีที่ 3 เท่านั้นที่แตกต่างกับนักเรียนรวมเหล่าในส่วนของการตรวจคัดค้านโยบายอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

เหตุผลที่ลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่าจำแนกตามแต่ละเหล่าเปรียบเทียบกับนักเรียนเหล่า และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่เป็นเหล่าเดียวกันแล้วไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่กล่าวถึงในข้อ 2.1, 2.2, 2.3 หน้า 69 และผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันเอกหญิง อัจฉรา ถนัดหัตถกรรม (2527 : 63-64) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง "การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนทหารตำรวจ" ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า นักเรียนนายเรือ นักเรียนนายเรืออากาศ และนักเรียนร้อยร้อยตำรวจ จำนวน 327 คน แล้วใช้แบบสอบถาม "แนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน" ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งค่านิยมดังกล่าวมี 5 ประการ คือ (1) การพึ่งตนเอง ชยันต์นั้เพียร และมี ความรับผิดชอบ (2) การประหยัดและอดออม (3) การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

(4) การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา (5) การมีความรักชาติ ศาสน์กษัตริย์ จะเห็นวาทานิยมทั้ง 5 ประการนี้ มีอยู่ประการเดียวคือ การประหยัดและออม ที่มีได้จัดอยู่ในคุณลักษณะของผู้นำ อีก 4 ประการนั้น เป็นคุณลักษณะของผู้นำทั้งสิ้น ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนรวมเหล่า ทั้ง 3 เหล่า และนักเรียนนายร้อยตำรวจ รับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามวาทานิยมพื้นฐานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่านักเรียนรวมเหล่า นักเรียนเหล่า นักเรียนนายร้อยตำรวจ และปรกตวิสัยที่เป็นนายทหารและนายตำรวจ มีค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ของลักษณะความเป็นผู้นำทุกลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง และค่อนข้างสูง นับว่าโรงเรียนรวมเหล่า และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้ทำการอบรมปลูกฝังคุณลักษณะทางค่านิยมอย่างมีประสิทธิภาพสูงพอสมควร ซึ่งเป็นผลดีต่อประเทศชาติอย่างยิ่ง ในการที่จะพัฒนาประเทศทั้งการป้องกันภัยภายนอก และการรักษาความสงบภายในให้เจริญยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากผลการวิจัยได้พบว่า ลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่า มีค่าเหนือปานกลาง และค่อนข้างสูง แต่ก็ยังมีบางคุณลักษณะซึ่งนับว่าสำคัญ โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม และความกล้าหาญ กลับมีคะแนนไม่สูงเท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบกับคุณลักษณะอื่น ๆ ดังนั้นโรงเรียนรวมเหล่าจึงน่าจะเฝ้าติดตามการฝึกอบรมที่แล้มาเพื่อจะได้พัฒนา คุณลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของทหารและตำรวจให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อให้งานวิจัยชิ้นนี้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนทหาร และตำรวจอย่างแท้จริงและต่อเนื่อง โรงเรียนรวมเหล่าควรจะได้ตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อทำการวิจัยเรื่องนี้ต่อไป โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนี้ ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่สุดท้าย
3. ควรศึกษาวิจัยต่อไปเพื่อหาสาเหตุในกรณีที่ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนเหล่า และนักเรียนนายร้อยตำรวจมีแนวโน้มต่ำกว่านักเรียนรวมเหล่า

4. ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนรวมเหล่า
กลุ่มต่าง ๆ โดย จำแนกออกตามอาชีพของบิดามารดา ซึ่งอาจจะทำให้พบข้อแตกต่างของลักษณะ
ความเป็นผู้นำอันเนื่องมาจากสังคมเดิมที่แตกต่างกันได้

5. ควรศึกษาวิจัยต่อไปถึงวิธีการอันเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ที่จะทำให้
การฝึกอบรมนักเรียนรวมเหล่าจากกลุ่มต่าง ๆ มีผลต่อลักษณะความเป็นผู้นำที่ต้องการปลูกฝัง
อย่างแท้จริง

6. จากตารางที่ 10 - 13 ในบทที่ 4 ซึ่งเป็นตาราง Percentile norms
ของนักเรียนรวมเหล่าจำแนกตามเหล่าต่าง ๆ และของนายทหารและตำรวจจะเป็นประโยชน์
อย่างมากในการนำไปประยุกต์เพื่อการสอบคัดเลือกนักเรียนรวมเหล่ารุ่นต่อ ๆ ไป โดยสามารถ
เน้นความสำคัญลึกลงไปถึงแต่ละคุณลักษณะที่ต้องการ